

PSSI – INVENTÁŘ STYLŮ OSOBNOSTI A PORUCH OSOBNOSTI

Recenze metody

AUTOŘI RECENZE: ADAM KLOCEK, JANA MÁCHOVÁ
Katedra psychologie, Fakulta sociálních studií MU¹

datum vzniku recenze:	29. listopadu 2016 ²
1.1 název nástroje:	Inventář stylů osobnosti a poruch osobnosti
zkrácený název:	PSSI
1.2 původní název:	Persönlichkeits-Stil und Störungs-Inventar
1.4 autoři původního testu:	Julius Kuhl, Miguel Kazén
1.3 autoři lokální adaptace:	Josef Švancara
1.7 lokální distributor:	Hogrefe – Testcentrum
1.9.1/1.9.2 datum vydání:	2009

Obecné informace

Inventář pro zkoumání stylů osobnosti a poruch osobnosti neboli v originále Persönlichkeits-Stil und Störungs-Inventar (Hogrefe, 2016) (dále pouze PSSI) slouží k diagnostice vyhraněných osobnostních stylů, které jsou chápány jako neextrémní nepatologické varianty poruch osobnosti, podle DSM-IV a ICD-10. Výsledný profil z PSSI má sloužit k zjištění struktury osobnosti. Inventář je sebesposuzovací, založený na přístupu J. Kuhla a M. Kazéna (1997) k diagnostice osobnosti: teorie PSI (teorie interakcí systému osobnosti). První verze tohoto nástroje PSSI byla vytvořena autory Kuhlem a Kazénem v roce 1997. Aktuální revize metody byla provedena v roce 2009 (pod názvem PSSI-9). České vydání z roku 2002 (Švancara) však vychází z původní verze.

Teorie PSI je klíčová pro tvorbu testu, položek, zhodnocení konstruktové validity i reliability. V Testu PSSI se jedná o zjednodušení celé teorie. Středobodem teorie PSI je

¹ Katedra psychologie, Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity
Joštova 10, 602 00 Brno

² Připraveno k publikaci 9. 9. září 2017

propojení temperamentu, afektu, motivace k odměnám a trestům, kognitivní zpracování informací (myšlení, cítění, intuitivní regulace chování a vnímání) (Kaschel & Kuhl, 2004). Teorie PSI se snaží o smysluplné propojení emocionální a kognitivní oblasti osobnosti (Kuhl, Quirin, & Koole, 2015). PSI je dimenzionální model osobnosti, tedy předpokládá kontinuum mezi normální a narušenou osobností, který operuje s relevantními kategoriemi poruch osobnosti (Cordero, 2005).

Dohromady lze všechny teoretické konstrukty teorie PSI vysvětlit pomocí cirkumplexového modelu STAR (Spatial – paralelně holistické charakteristiky kognitivních systémů, např. pocity, intuitivní kontrola chování; Temporal – sekvenční charakteristiky analytických procesů např. myšlení, vnímání objektů; Acceptance a Rejection – modulatorní báze těchto kognitivních systémů tj. pozitivní a negativní afekty, které vedou k přijetí nebo odmítnutí) (Kuhl, 2000). Model připomíná hvězdu, jejímiž vrcholy jsou jednotlivé poruchy osobnosti. Cirkumplexová struktura znamená, že vždy naproti sobě stojící vrcholy jsou si nejméně podobné a vedle sebe stojící vrcholy jsou si nejpodobnější. Každý osobnostní styl má určitou kombinaci kognitivně-afektivních konstruktů (Kaschel & Kuhl, 2004). Osobnostní styl je „dispoziční upřednostňování určité systémové konfigurace“ (Švancara, 2002). Pokud člověk není schopen měnit své systémové nastavené podle situačního kontextu (Schubert, 2008), může mít poruchu osobnosti, která je v manuálu definována jako „patologická fixace na některé z těchto systémových konfigurací“ (Švancara, 2002).

PSSI přistupuje k uchopení osobnostních rysů jako k uchopení intenzity osobnostního stylu. Od neutrální hodnoty rysů (např. skepticismus) přes zvýrazněný osobnostní styl (např. nedůvěřivost), vyhrocený osobnostní styl (např. paranoidní) až po paranoidní poruchu osobnosti a paranoidní psychózu. PSSI není schopno měřit psychopatologii, pouze eskalaci osobnostního stylu. PSSI je fenoménově centrováno okolo osobnostních kategorií, které jsou dobře známé z klinické praxe, současně s teoretickým ukotvením v teorii PSI (Hrdličková, 2009).

Podle Kuhla a Kazéna (1997) lze na základě teorie PSI rozlišit 14 osobnostních stylů, tedy 14 potenciálních poruch osobnosti: Osobnostní styly se dělí na motivační typy a typy temperamentu. Konkrétní motivační typy jsou styl sebejistý–disociální, nedůvěřivý–paranoidní, rezervovaný–schizoidní, sebekritický–sebenejistý, pečlivý–nutkavý, intuitivní–schizotypní, optimistický–rapsodický, ctižádostivý–narcistický, kritický–negativistický, loajální–závislý, impulzivní–borderline, příjemný–histrionický, klidný–depresivní, ochotný–obětující se. Všechny styly osobnosti jsou zobrazovány v hvězdicovitém modelu STAR. Každé osobnostní poruše odpovídá jeden vrchol. Protilehlé vrcholy znázorňují nejvíce různorodé styly (viz výše).

Předpoklady použití

V Českém manuálu není definováno, zda je potřeba řízené či supervidované administrace. Autoři pouze udávají, že lze zadat také bez pokynů a že se předpokládá, že pacient pracuje samostatně (Švancara, 2002). Podle vydavatele (Hogrefe-Testcentrum, 2016) se jedná o metodu kategorie B, tedy takovou, která je uživatelsky vhodná pro absolventy akreditovaného bakalářského nebo magisterského studijního programu psychologie.

Vydavatel českého manuálu (Hogrefe-Testcentrum, 2016) udává vhodnost použití u věkového rozpětí od adolescentů po dospělou populaci. Nicméně normy jsou vytvořeny až pro dospělé od 18 let.

Pro možnou interpretaci výsledků je podle nás nutné se seznámit nejen s manuálem (Kuhl & Kazén, 1997), ale také s teorií PSI (Kuhl, 2000; 2001), s kontextem vyšetření a celkovou anamnézou respondenta. Nicméně autoři manuálu tyto požadavky na uživatele metody nekladou, stejně tak omezení použití pro respondenty je řešené pouze normami.

V manuálu nám chybí informace o tom, jak s daným výsledkem nakládat a jak jej sdělovat vyšetřovaným osobám, popřípadě obsah zpětné vazby respondentům. V manuálu dále není zmíněno, kdo a v jakém kontextu smí s dotazníkem zacházet.

Administrace a skórování

V manuálu není jasně uveden čas potřebný pro přípravu, administraci u dospělých, skórování, analýzu a zpětnou vazbu. Na zahraniční internetové stránce vydavatele je uvedeno 20 minut jako potřebný čas pro administraci (Hogrefe, 2016). Český manuál uvádí 40 minut u mladších osob, s vyhodnocením 10 minut, jinak blíže nespecifikuje (Švancara, 2002).

PSSI lze administrovat jak individuálně, tak skupinově pod odbornou supervizí. Samotná administrace probíhá nejčastěji formou tužka-papír, kde pořizovací náklady od vydavatele (Hogrefe-Testcentrum, 2016) jsou 1.750 Kč. V balení uživatel obdrží příručku, 25 ks dotazníků, 25 ks testových profilů a skórovací šablony.

Další variantou je možnost lokální instalace plné verze programu na administraci: HTS5 do PC, která stojí 15.000 Kč. Jedná se o ekvivalentní formu s papírovou podobou PSSSI, nicméně Hogrefe neuvádí, zda byla tato ekvivalence testována. Plná verze lokální instalace spočívá v lokálním testování, rychlém zadávání dat, exportu dat, porovnání profilů, rankingu osob, skupinové analýze, intraindividuálním srovnání, intranetovém testování. Základní verze lokální instalace (za 5.900 Kč) končí exportem dat. Další možností je online testování na webu Hogrefe, kde se platí za roční licenci plné verze (3.200 Kč) nebo základní verze (1.600 Kč) programu HTS5. V programu HTS5 si pak lze pořídit kredity, za něž lze nakupovat jednotlivé administrace metody od 1 administrace v hodnotě 440 Kč do 200 a více administrací v hodnotě 60 Kč/administrace. Výstupem je

automatické vygenerování a vyhodnocení skóreů získaných v testu (ne však jejich interpretace).

Paralelní formy testu PSSI neexistují, vyjma ekvivalentní formy tužka-papír a formy počítačové. Německý manuál obsahuje informace o PSSI-K (zkrácené formy testu), obsahující 56 položek (Kuhl & Kazén, 2009), nicméně tato forma není k dispozici k běžnému užívání.

Podle českého manuálu se skóruje pomocí skórovacích šablon všech 140 položek, které přiřazují jednotlivé položky do 14 škál. V každé škále je obsaženo 5 položek s kladnou a 5 položek se zápornou konotací (aby test zahrnoval vždy jak kladné, tak záporné projevy měřených rysů; při vyhodnocování se záporně konotované položky neobrací), přičemž 14 položek je reverzních (při vyhodnocování se jejich hodnota obrací). Položky jsou hodnoceny na Likertově škále s možnostmi 0–3 body (kde 0 znamená „určitě ne“ a 3 body „určitě ano“). Součtem bodů u položek příslušných každé škále lze získat jednotlivé hrubé skóre v rozpětí (0–30), které jsou normalizované na percentily (0–100) a T-skóre. Vyhodnocuje se i celkový profil propojením všech škál dohromady, kde se sleduje celková vyhraněnost osobnosti. Interpretace je ovšem znesnadňující kvůli rozsáhlosti a složité formulaci teorie PSI (není zde možno použít Occamovu břitvu). Řada položek je problematicky pochopitelných, např. položka 45 (intuitivní-schizotypní): „Věřím, že záření silně ovlivňuje myšlení a cítění lidí.“ (není specifikováno jaké záření – kromě toho sluneční záření zcela prokazatelně ovlivňuje existenci života na planetě Zemi).

Český uživatel se musí spokojit s pouze částečným pochopením teorie a tudíž pouze s částečnou validitou interpretace, kterou na základě manuálu sám vytvoří. Dvě směrodatné odchylky od průměru ($T > 70$; $T < 30$) značí jistou vyhraněnost (Schubert, 2008), nicméně nelze ani v nejextrémnějších případech uvažovat o diagnóze patologie.

PC zpráva

V případě online testování nebo lokální instalace vyhodnocující program vygeneruje zprávu integrující text a grafické zobrazení výsledků. Komplexnost zprávy je poměrně jednoduchá, obsahuje popis jednotlivých škál a graf znázorňující konfiguraci škál. Chybí popis samotné konfigurace a informace o možném vlivu interakcí škál na celkovou tendenci k osobnostním stylům. Zpráva je transparentní a ukazuje na jasné spojení mezi skóreů testu a textem.

Reliabilitu a objektivitu generované zprávy snižuje necitlivost popisu škál vůči kontextu. Každému respondentovi se objeví stejný popis škál, pouze míra popisovaného rysu se liší v závislosti na grafickém, T-skórovém a percentilovém znázornění míry rysu.

Validita je ohrožena nedostatečnou specifikací pro konkrétní respondenty. Interpretace škál není dostatečně vztažená k dosaženým skóreům a dává proto prostor pro známý Forerův efekt (Forer, 1949).

Zpráva je založena na manuálu PSSI, obsahuje obecné informace o jednotlivých škálách, založené na teorii PSI. Zpráva má design publikační kvality, nicméně s ohledem na předem

zmíněnou absenci interpretace konfigurace škál nelze zprávu bez komentáře prezentovat. Proto je vhodná jen pro kvalifikované uživatele testu nebo pro kvalifikované uživatele systému, kteří ji dokáží interpretovat v souvislosti s celkovou osobností respondenta. Vzhledem k tomu, že je spíše deskriptivní (podává obecné informace o osobnostních stylech) než interpretující, je poměrně dlouhá a neefektivní. Zpráva je fixním výstupem a je dále nemodifikovatelná, což brání ve vložení dalšího komentáře kvalifikovaného uživatele testu.

Vývoj škál

Položky v dotazníku PSSI byly vytvořeny fenotypově (každá dimenze stylu osobnosti spočívá na menším počtu systémových funkcí než uvedené faktorové osobnostní dimenze, tedy fenomény, které PSSI měří jsou dobře známé z klinické praxe a odpovídají i redukci faktorových empirických modelů) na základě symptomatiky a teorie PSI (Kuhl & Kazén, 1997, s. 21; Cordero, 2005). Konstrukce škál se orientuje na popisná kritéria poruch osobnosti, jak jsou obsaženy v DSM-IV a ICD-10 (Schubert, 2008).

Dohromady bylo formulováno více než 400 položek k zachycení všech 14 dimenzí, které byly selektovány pomocí kritérií vnitřní konzistence. Delší verze PSSI je výsledkem 8 výzkumů po 100–300 respondentech a obsahuje 140 položek (po 10 položkách na 1 dimenzi). Kratší verze PSSI (PSSI-K) byla použita ve výzkumu Cordero (2005) a čítala 56 položek (po 4 položkách na 1 dimenzi).

Technické parametry

Reliabilita

Reliabilita je zvýšena tím, že PSSI obsahuje kladně a negativně konotované položky (dobré diferencování od normálních projevů až po patologické) (Cordero, 2005) a tím, že nejsou položky pouze dichotomické (Ano/Ne), ale je možnost odpovědět na čtyřbodové Likertově škále 0–3 bez střední hodnoty (aby se zamezilo tendenci k průměrným odpovědím) (Kuhn & Kazén, 1997).

Za nevhodné považujeme existenci pouze jednoho indikátoru reliability měření a to vnitřní konzistence jednotlivých škál. Vnitřní konzistence je pro výzkumné účely v pořádku – Cronbachova alfa (0,75–0,86), s mediánem okolo 0,8, což odpovídá ucházející reliabilitě na osobnostní dotazník, přesto pro individuální diagnostiku nedoporučujeme. Standardní chyba měření při reliabilitě 0,8 je 4,47. Důležité je také zmínit, že i přes to, že jsme se dozvěděli informace o vnitřní konzistenci škál, tak stále nevíme nic o vzorku, na němž byly tyto hodnoty získány. Nová německá verze PSSI udává také reliabilitu test-retest (0,68–0,83), což ovšem český manuál neobsahuje (Hogrefe, 2016). Kromě toho v manuálu chybí popis možných krizových situací při skórování a kontrola vyhnutí se chybování při skórování (např. když respondent označil 2 a více položek), což snižuje objektivitu testu.

Validita

Pro kontrolu konstruktové validity byl test podroben explorační faktorové analýze, načež byly identifikovány 4 faktory, které jsou v souladu s teorií PSI. Tato faktorová analýza má pouze doplňkový význam (Hrdličková, 2009). Test PSSI byl validizován v rámci vlastní teorie PSI (Kuhn, 2000). Manuál obsahuje údaje o konstruktové validitě, zmiňuje propojenost s teoreticky ukotvenou symptomatikou DSM-5, a údaje o kriteriální validitě (souběžné), zmiňuje dále korelace mezi výsledky škál PSSI a NEO-FFI i 16PF, čímž se PSSI řadí mezi etablované osobnostní testy (Kuhn & Kazén, 1997; Cordero, 2005). Např. u osobnostního rysu extraverte (NEO-FFI) vyšla očekávatelná negativní korelace s rezervovaným-schizoidním osobnostním typem (PSSI): $r = -0,57$, nicméně komplementární korelace extraverte s příjemným-histriónským osobnostním typem vyšla velmi nízká: $r = 0,25$ (Švancara, 2002). U ostatních korelací mezi oběma testy vycházejí poměrně nízké hodnoty a tyto jsou kromě jediného číselného vyjádření validity (souběžné) metody současně jediným zmíněným efektem účinku v manuálu PSSI (Švancara, 2002). Hrdličková (2009) ve svém výzkumu naznačuje střední korelace mezi škálami PSSI a dotazníkem agresivity (BPAQ): nejvíce korelovaly osobnostní styly: kritický ($r = 0,63$), impulzivní ($r = 0,60$), sebejistý ($r = 0,59$). Toto zjištění mírně přispívá obecné kriteriální validitě metody PSSI v ČR. Manuál uvádí studie zabývající se odcizením, narcismem, úzkostí, alkoholismem, poruchami příjmu potravy, osobnostními styly v partnerských vztazích a interakcích matka-dítě, které podporují konstruktovou validitu PSSI, nicméně dle našeho názoru jsou zde prezentovány nesourodé informace v rámci dílčích studií, nesystematicky uchopené, podléhající konfirmačnímu zkreslení autorů. Podle jiných je však považován výčet studií za relevantní propojení vztahů mezi proměnnými a je naznačena dobrá konstruktová validita (Hrdličková, 2009). Není známo, z jakého důvodu není ke každé škále připojena informace o validitě měření daného rysu na konkrétním výzkumu.

Kriteriální validita se vztahuje k symptomatice DSM-5 a ICD-10 (podle manuálu by se mělo jednat o prediktivní validitu), ale český manuál neobsahuje kromě obecných vyjádření žádné konkrétní nebo číselné vyjádření, které by podpořilo teze o dobré kriteriální validitě metody.

Validita může být ovlivněna také osobou uživatele testu, neboť způsob interpretace výsledků může být nesourodý s teorií PSI, pakliže uživatel testu teorii dobře nerozumí a výsledky respondenta interpretuje pouze na základě triviálního popisu jednotlivých škál (např. pouze vysoký skóre „ctižádostivosti“ = „sklony k sebestřednosti, narcismu, smyslu pro originalitu, snobismus“). Validitu dále snižuje nedostatek informací ohledně zdrojů konkrétních položek, pilotáže, analýz položek, srovnávacích studií a konkrétních změn prováděných pro revizích metody, jakož i nejednoznačnost, jakým způsobem některé položky reflektují obsah příslušných konstruktů. Řada položek je problematicky pochopitelných (viz manuál).

Nová německá verze metody (Kuhn & Kazén, 2009) obsahuje argumenty o konstruktové validitě podstatně lepší, než zastaralá česká verze, uvedením nových výzkumů na klinické

i neklinické populaci. (HTS4, 2016). Zahraniční (Cordero, 2005; Hornke et al., 2011; IVV, 2016; Kaemmerling, 2015; Kaschel & Kuhl, 2004; Kuhl, 2000; Kuhl, 2001; Sachse et al., 2011; Schubert, 2008) i česká literatura (Gabriel, 2008; Hrdličková, 2009; Klocová, 2016; Maierová & Charvát, 2015) používající při výzkumu i při klinické diagnostice metodu PSSI naznačuje reálně dobrou konstruktovou validitu, český manuál o tyto informace bohužel obohacen není.

Normy

Normy, z kterých vychází české vydání testu PSSI (Švancara, 2002) byly vytvořeny na zahraničním (německém) standardizačním vzorku 1026 respondentů (Kuhl & Kazén, 1997). Vzorek je dostatečně veliký, nicméně není reprezentativní, neboť byl proveden převážně na vysokoškolských studentech a informace ohledně úrovně vzdělání, etnického, věkového rozložení vzorku a sběru dat schází (Hrdličková, 2009). Schází také informace ohledně aplikace norem a výběru respondentů. V rámci českého manuálu jsou normy rozděleny pouze na základě dvou kritérií – podle pohlaví a na základě věku na dvě kategorie, a sice 18-25 a 26 a více. K chybějícím dalším dělicím kritériím se autoři nevyjadřují (Švancara, 2002).

Český manuál se pokusil o české normy, které jsou však nepoužitelné v důsledku malého vzorku (normy jsou zvláště pro muže (n=50) a ženy (n=110) a nereprezentativního vzorku (vzorek sestával pouze z vysokoškolských studentů, většinou psychologie – studenti psychologie s velkou pravděpodobností odpovídají na osobnostní dotazníky jinak, než zbytek populace a jsou tedy specifickou populací, na základě níž nelze zobecňovat na celou populaci). Taktéž přijetí zahraničních norem pouze z nedostatku norem vlastních není adekvátní a činí je prakticky nepoužitelnými. Manuál neposkytuje dostatek informací ohledně aplikovatelnosti norem, ani o jejich procesu tvorby.

Německý manuál z r. 2009 (HTS4, 2016) sice obsahuje rozšířený normalizační vzorek, nicméně pro použití na české populaci je potřeba argumentace, že obě verze měří stejně pro obě populace (např. pomocí DIF analýzy).

Závěr

Můžeme říci, že PSI teorie a PSSI je test osobnostních stylů užívající symptomatiku diagnóz z DSM-IV, který má řadu psychometrických nedostatků, např. chybějící informace, složitost textu, pouze jeden zdroj informací o reliabilitě, nízká validita. PSI se snaží rozvětvit škály z DSM. Když někomu zadáme PSSI, získáme rychlý přehled osobnostních stylů, které korespondují s DSM, nicméně jedná se o sebeposuzovací test. Interpretace nabízí až příliš velkou paletu možností. Každý osobnostní styl může mít pozitivní i negativní konotace a záleží tudíž velmi na interpretaci administrátora, jak on sám v danou chvíli vyhodnocování jednotlivým stylům rozumí, např. rozdíl mezi slovem impulzivní a spontánní. Ani v manuálu metody ani na internetových stránkách Hogrefe jsme nenalezli výcvikový či školící kurz, který by mohl být v tomto ohledu nápomocný. V důsledku komplexnosti teorie PSI je problém s množstvím detailů, které nejsou

dotážené do konce. PSSI je však nosnou metodou jako celek a dá se používat pro výzkumné účely, pakliže bude administrována expertem.

Česká standardizace a normy PSSI jsou nedostatečné. Ačkoli lze PSSI používat vcelku dobře jako orientační metodu za podpory dalších diagnostických nástrojů, podle našeho názoru by se nemělo PSSI za současného stavu používat samostatně k individuální klinické diagnostice osobnosti. Předpokladem pro takové použití by bylo provedení lokálního standardizačního výzkumu pro tvorbu nových českých norem, popřípadě adaptování německé verze PSSI z roku 2009 do českého kontextu.

Přes veškeré nešvary se PSSI běžně používá k diagnostice osobnostních stylů vhodné jako podpůrný nástroj pro terapii (IVV, 2016; Schubert, 2008), v problematice závislosti (Maierová & Charvát, 2015), v pracovní psychologii (Klocová, 2016) či dokonce v kontextu diagnostiky žadatelů o zprostředkování náhradní rodinné péče (Gabriel, 2008). Porozumění osobnostního stylu klienta může být příležitostí pro terapeuta přizpůsobit se zacházení s klientem (Kuhl, 2000). Případové studie z psychoterapeutické praxe obsažené v publikaci Kaschel & Kuhl (2004) zvyšují celkovou konstruktovou validitu teorie PSI, na které je metoda PSSI vystavena. V ČR škály PSSI korelovaly s dotazníkem agresivity BPAQ (Hrdličková, 2009). Výzkum Cordero (2005) rozšířil kritériální validitu PSSI-K. Kritériem byly škály symptomů BES-L a SCL-90, které korelovaly signifikantně s příslušnými osobnostními škálami z PSSI-K. Kaemmerling (2005) porovnával teorii PSI s teorií Transakční analýza a přes zjevné podobnosti dospěl k závěru, že jednotlivé kognitivní systémy, jak je chápe PSI, nejsou identické s konstrukty TA. Výzkum Sachse et al. (2011) potvrdil relevantní efekty účinku u paranoidní, sebe-nejisté, závislé, borderline, depresivní a obětující se škály. U škály narcistické byl prokázán slabší efekt účinku a histriónská škála neukázala žádný signifikantní efekt účinku. Na základě zjištění externí literatury můžeme považovat PSSI za dostatečně validní metodu, pokud je administrována podle výše zmíněných pravidel.

Za zmínku stojí dvě německé recenze testu pro větší zájem:

- 1) Krampen, G. (1998). Persönlichkeits-Stil- und Störungs-Inventar (PSSI). J. Kuhl und M. Kazen. *Diagnostica*, 44(1), 54-57; dostupné z: <https://www.uni-trier.de/?id=7522>
- 2) Luppá, M. & Riedel-Heller, S.G. (2010). Persönlichkeits-Stil- und Störungs-Inventar (PSSI) (2., überarbeitete und neunormierte Auflage) von Julius Kuhl und Miguel Kazén (2009) [Testinformation]. *Diagnostica*, 56(4), 243-245; dostupné z: <http://econtent.hogrefe.com/doi/full/10.1026/0012-1924/a000028>

Celkově můžeme o PSSI říci, že se nejedná o pouze výzkumný nástroj a má svůj potenciál pro použití v diagnostice, zejména v oblasti terapie, kde výsledky z PSSI mohou sloužit např. jako otevírací téma k terapeutickému rozhovoru. Individuální diagnostika by však měla být prováděna expertním uživatelem za pečlivě kontrolovaných podmínek, který současně rozumí teorii PSI a dokáže PSSI začlenit do kontextu dalších metod.

Zdroje

- Cordero, S. (2005). Persönlichkeitsstile und psychische Erkrankung (Achse I und II): Zur Rolle von Bedürfnisfrustration, Stress, Affekten und Selbststeuerungsdefiziten. Unveröffentlichte Dissertation, Universität Osnabrück.
- Forer, B. R. (1949). The fallacy of personal validation: a classroom demonstration of gullibility. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 44(1), 118.
- Gabriel, Z. (2008). *Psychologické poradenství v náhradní rodinné péči*. Praha: Grada Publishing.
- Hogrefe. (2016). PSSI. Persönlichkeits-Stil- und Störungs-Inventar. Göttingen [Online]. Dostupné 29. 11. 2016, z <https://www.testzentrale.de/shop/persoelichkeits-stil-und-stoerungs-inventar.html>
- Hogrefe-Testcentrum. (2016). PSSI – Inventář stylů osobnosti a poruch osobnosti. [Online]. Dostupné 29. 11. 2016, z <http://www.testcentrum.com/testy/pssi/hts4>
- Hogrefe Testsystem 4. (2016) PSSI: Persönlichkeits-Stil- und Störungs-Inventar: Normierung. Hogrefe Verlag, Göttingen. [Online]. Dostupné 29. 11. 2016, z <https://www.unifr.ch/ztd/HTS/inftest/WEB-Informationssystem/de/4de001/3533c0f8f50611d380fc005004431da2/hb.htm>
- Hornke, L. F., Amelang, M., Kersting, M., Birbaumer, N., Frey, D., Kuhl, J., ... & Schwarzer, R. (Eds.). (2011). *Themenbereich B: Methodologie und Methoden/Psychologische Diagnostik/Persönlichkeitsdiagnostik* (Vol. 2). Göttingen: Hogrefe Verlag.
- Hrdličková, M. (2009). *Využití metod PSSI a BPAQ v penitenciární diagnostice* (Doctoral dissertation, Masarykova univerzita, Filozofická fakulta).
- Institut für Verhaltenstherapie und Verhaltensmedizin (IVV): Störungsspezifische Übersichten - Persönlichkeits und Verhaltensstörungen (F60-F69). (2016). Institut für Verhaltenstherapie und Verhaltensmedizin: Störungsspezifische Übersichten - Persönlichkeits und Verhaltensstörungen (F60-F69) [Online]. Dostupné 29. 11. 2016, z <https://www.uni-marburg.de/ivv/therapie/infothera/stoerspezprog/f6>
- Kaemmerling, H. (2015). PSI trifft TA. *Zeitschrift Für Transaktionsanalyse*, (2), 118-140.
- Kaschel, R., & Kuhl, J. (2004). Therapiebegleitende Osnabrücker Persönlichkeitsdiagnostik (TOP) und PSI-Theorie: Erläuterung an einem Fallbeispiel. *Osnabrück: Universität Osnabrück*.
- Klocová, S. (2016). Metodika: Psychologická diagnostika [Online]. Dostupné 29. 11. 2016, z <http://www.pracovnipsychologie.cz/metodika>
- Kuhl, J. (2000a). A theory of self-development: Affective fixation and the STAR model of personality disorders and related styles. In J. Heckhausen (Ed.), *Motivational psychology of human development: Developing motivation and motivating development* (pp. 187–211). Amsterdam: Elsevier.
- Kuhl, J. (2000b). The volitional basis of Personality Systems Interaction Theory: Applications in Learning and Treatment Contexts. *International Journal of Educational Research*, 33(7), 665–703.
- Kuhl, J. (2001). *Motivation und Persönlichkeit. Interaktionen Psychischer Systeme*. Göttingen. Hogrefe.
- Kuhl, J., & Kazén, M. (1997). *Persönlichkeits-Stil-und Störungs-Inventar: (PSSI)*. Hogrefe, Verlag für Psychologie.

- Kuhl, J. & Kazen, M. (2009). *PSSI. Persönlichkeits-Stil- und Störungs-Inventar (2., überarbeitete und neu normierte Auflage) [Testmappe mit Manual, 10 Fragebögen, 10 Profilbögen und Schablonensatz]*. Göttingen: Hogrefe.
- Kuhl, J., Quirin, M., & Koole, S. L. (2015). Being someone: The integrated self as a neuropsychological system. *Social and Personality Psychology Compass*, 9(3), 115–132.
- Maierová, E., & Charvát, M. (2015). Léčení patologičtí hráči z pohledu inventáře stylů a poruch osobnosti. *Adiktologie* 15(4), 342-352.
- Sachse, R., Schülken, T., Leisch, M., & Sachse, M. (2011). Effektivität Klärungsorientierter Psychotherapie: Erste Ergebnisse. In *Perspektiven Klärungsorientierter Psychotherapie II* (pp. 239-276). Pabst Lengerich.
- Schubert, F. (2008). Sprache und Persönlichkeit: Differentielles Ausdrucksverhalten unter Berücksichtigung der Sprachsituation. Unveröffentlichte Dissertation. Technischen Universität Dresden.
- Švancara, J. (2002). *PSSI, inventář stylů osobnosti a poruch osobnosti*. Praha, Testcentrum.
- Urbánek, T., Denglerová, D., & Širůček, J. (2011). *Psychometrika: měření v psychologii*. Praha: Portál.

MODEL RECENZE PODLE EFPA PRO POPIS A HODNOCENÍ PSYCHOLOGICKÝCH TESTŮ *FORMULÁŘ RECENZE TESTU A POZNÁMKY PRO RECENZENTY¹*

Toto je lokální úprava dokumentu pro účely publikace v časopise Test Fórum.
Originální český překlad je k dispozici na stránkách EFPA
(www.efpa.eu/download/505cd9db4144ecb16174087909c9cd6d).

Původní verzi sestavil a uspořádal Dave Bartram
Doplnili a revidovali Patricia Lindley, Dave Bartram a Natalie Kennedy v dubnu 2004²
Současná verze 3.42: květen 2005
Český překlad: Tomáš Urbánek

Od uživatelů tohoto dokumentu a jeho obsahu žádá EFPA, aby uznali tento zdroj prostřednictvím následujícího textu:

“Kritéria pro recenzi testu podle EFPA do značné míry vychází z formy a obsahu kritérií pro recenze testů Britské psychologické společnosti (BPS) a kritérií vytvořených Komisí pro testové záležitosti (COTAN) Holandské asociace psychologů (NIP). Dave Bartram a Patricia Lindley původně vyvinuli kritéria BPS a recenzní procedury pro UK Employment Service a později rozšířili jejich používání pro celou BPS. Arne Evers připravil k vydání nizozemský systém posuzování kvality testů.

EFPA je vděčná BPS a NIP za svolení použít jejich kritéria jako základ pro vytvoření evropského modelu. EFPA je také vděčná Davu Bartramovi, Arnu Eversovi a Patricii Lindley za jejich příspěvek k vývoji tohoto modelu. Veškerá intelektuální vlastnická práva původních kritérií podle BPS a NIP jsou nadále uznávána a náleží těmto orgánům.”

¹ Tento dokument byl vytvořen z několika zdrojů, včetně Hodnotícího formuláře pro recenzi testu používaného v BPS (NPAL a Řídící komise pro testové standardy při BPS – Steering Committee on Test Standards), Španělského dotazníku pro hodnocení psychometrických testů (Španělská psychologická asociace) a Systému pro posuzování kvality testu (Komise pro testování Holandské asociace psychologů). Některé části byly adaptovány se svolením z dokumentu: BPS Books Reviews of Level B Assessment Instruments for use in Occupational Assessment, Notes for Reviewers: Version 3.1. December 1998: Copyright © NPAL, 1989, 1993, 1998.

² Současná verze je spojením dvou oddělených dokumentů (Formuláře recenze a Poznámek pro recenzenty). Obsah byl navíc uspořádán a doplněn na základě jeho používání recenzenty online testů v BPS.

.....
Část 1:

Popis nástroje: Obecné informace a klasifikace
.....

	Recenzent 1:	Adam Klocek
	Recenzent 2:	Jana Máchová
	Konzultující editor:	Hynek Cígler
	Vedoucí editor:	Hynek Cígler
	Vedoucí editor aktualizace: (pouze v případě aktualizací)	
	Editor aktualizace: (pouze v případě aktualizací)	
	Datum vzniku této recenze:	29. 11. 2016
1.1	Název nástroje (lokální verze):	Inventář stylů osobnosti a poruch osobnosti
	Zkrácená verze názvu testu:	PSSI
1.2	Původní název testu (pokud je lokální verze adaptací):	Persönlichkeits-Stil und Störungs-Inventar
1.4	Autoři původního testu:	Julius Kuhl, Miguel Kazén
1.3	Autoři lokální adaptace:	Josef Švancara
1.7	Lokální distributor/vydavatel testu:	Hogrefe – Testcentrum (s.r.o.)
1.8	Vydavatel původní verze testu (pokud je jiný než současný distributor/vydavatel):	Testzentrale Hogrefe Verlag GmbH & Co., Göttingen
1.9.1	Datum vydání současné revize/vydání:	2009
1.9.2	Datum vydání adaptace pro lokální užívání:	2002
1.9.3	Datum vydání původního testu:	1997

Obecný popis nástroje

Inventář pro zkoumání stylů osobnosti a poruch osobnosti neboli v originále Persönlichkeits-Stil und Störungs-Inventar (Hogrefe, 2016) (dále pouze PSSI) slouží k diagnostice vyhraněných osobnostních stylů, které jsou chápány jako neextrémní nepatologické varianty poruch osobnosti, podle DSM-IV a ICD-10. Výsledný profil z PSSI má sloužit k zjištění struktury osobnosti. Inventář je sebesposuzovací, založený na přístupu J. Kuhla a M. Kazéna (1997) k diagnostice osobnosti: teorie PSI (teorie interakcí systému osobnosti). První verze tohoto nástroje PSSI byla vytvořena autory Kuhlem a Kazénem v roce 1997. Aktuální revize metody byla provedena v roce 2009 (pod názvem PSSI-9). České vydání z roku 2002 (Švancara) však vychází z původní verze.

Teorie PSI je klíčová pro tvorbu testu, položek, zhodnocení konstruktové validity i reliability. V Testu PSSI se jedná o zjednodušení celé teorie. Středobodem teorie PSI je propojení temperamentu, afektu, motivace k odměnám a trestům, kognitivní zpracování informací (myšlení, cítění, intuitivní regulace chování a vnímání) (Kaschel & Kuhl, 2004). Teorie PSI se snaží o smysluplné propojení emocionální a kognitivní oblasti osobnosti (Kuhl, Quirin, & Koole, 2015). PSI je dimenzionální model osobnosti, tedy předpokládá kontinuum mezi normální a narušenou osobností, který operuje s relevantními kategoriemi poruch osobnosti (Cordero, 2005).

Dohromady lze všechny teoretické konstrukty teorie PSI vysvětlit pomocí cirkumplexového modelu STAR (Spatial – paralelně holistické charakteristiky kognitivních systémů, např. pocity, intuitivní kontrola chování; Temporal – sekvenční charakteristiky analytických procesů např. myšlení, vnímání objektů; Acceptance a Rejection – modulatorní báze těchto kognitivních systémů tj. pozitivní a negativní afekty, které vedou k přijetí nebo odmítnutí) (Kuhl, 2000). Model připomíná hvězdu, jejímiž vrcholy jsou jednotlivé poruchy osobnosti. Cirkumplexová struktura znamená, že vždy naproti sobě stojící vrcholy jsou si nejméně podobné a vedle sebe stojící vrcholy jsou si nejpodobnější. Každý osobnostní styl má určitou kombinaci kognitivně-afektivních konstruktů (Kaschel & Kuhl, 2004). Osobnostní styl je „dispoziční upřednostňování určité systémové konfigurace“ (Švancara, 2002). Pokud člověk není schopen měnit své systémové nastavené podle situačního kontextu (Schubert, 2008), může mít poruchu osobnosti, která je v manuálu definována jako „patologická fixace na některé z těchto systémových konfigurací“ (Švancara, 2002).

PSSI přistupuje k uchopení osobnostních rysů jako k uchopení intenzity osobnostního stylu. Od neutrální hodnoty rysu (např. skepticismus) přes zvýrazněný osobnostní styl (např. nedůvěřivost), vyhrocený osobnostní styl (např. paranoidní) až po paranoidní poruchu osobnosti a paranoidní psychózu. PSSI není schopno měřit psychopatologii, pouze eskalaci osobnostního stylu. PSSI je fenoménově centrováno okolo osobnostních kategorií, které jsou dobře známé z klinické praxe, současně s teoretickým ukotvením v teorii PSI (Hrdličková, 2009).

Podle Kuhla a Kazéna lze na základě teorie PSI rozlišit 14 osobnostních stylů, tedy 14 potenciálních poruch osobnosti, které tvoří cirkumplexovou strukturu modelu STAR.

Osobnostní styly se dělí na motivační typy a typy temperamentu. Konkrétní motivační typy jsou styl **sebejistý – disociální** (DS, charakterizovaný střední senzitivitou pro odměny a nízkou pro tresty, dominantní funkce – city); **nedůvěřivý – paranoidní** (PN, charakterizovaný nízkou senzitivitou pro odměny i tresty, dominantní funkce – myšlení, city); **rezervovaný – schizoidní** (SZ, charakterizovaný nízkou senzitivitou pro odměny a střední pro tresty, dominantní funkce – myšlení); **sebekritický – sebenejistý** (SN, charakterizovaný nízkou senzitivitou pro odměny a vysokou pro tresty, dominantní funkce – myšlení, vnímání);

pečlivý – nutkavý (NT, charakterizovaný střední senzitivitou pro odměny a vysokou pro tresty, dominantní funkce – vnímání); **intuitivní – schizotypní** (ST, charakterizovaný vysokou senzitivitou pro odměny a vysokou pro tresty, dominantní funkce – vnímání, intuice); **optimistický – rapsodický** (RP, charakterizovaný vysokou senzitivitou pro odměny a střední pro tresty, dominantní funkce – intuice); **ctížádostivý – narcistický** (NR, charakterizovaný vysokou senzitivitou pro odměny a nízkou pro tresty, dominantní funkce – vnímání, intuice). Konkrétní typy temperamentu jsou **kritický – negativistický** (NG, charakterizovaný nízkou motorickou a nízkou sensorickou schopností aktivace, dominantní funkce – myšlení, city); **loajální – závislý** (ZS, charakterizovaný nízkou motorickou a vysokou sensorickou schopností aktivace, dominantní funkce – vnímání, myšlení); **impulzivní – borderline** (BL, charakterizovaný vysokou motorickou a vysokou sensorickou schopností aktivace, dominantní funkce – vnímání, intuice); **příjemný – histriónský** (HI, charakterizovaný vysokou motorickou a střední sensorickou schopností aktivace, dominantní funkce – intuice); **klidný – depresivní** (DP, charakterizovaný nízkou motorickou a (zřejmě vysokou) sensorickou schopností aktivace, dominantní funkce – myšlení, vnímání); **ochotný – obětující se** (OB, charakterizovaný vysokou motorickou a (zřejmě vysokou) sensorickou schopností aktivace, dominantní funkce – vnímání, intuice). Všechny styly osobnosti jsou zobrazovány v hvězdicovitém modelu STAR. Každé osobnostní poruše odpovídá jeden vrchol. Protilehlé vrcholy znázorňují nejvíce různorodé styly.

.....
Část 2:

Klasifikace

1.10.1	Obsahová doména	☐ Školní schopnosti ☐ Všeobecné schopnosti ☐ Verbální schopnosti ☐ Numerické schopnosti ☐ Prostorové schopnosti ☐ Neverbální schopnosti ☐ Rychlost vnímání ☐ Paměť ☐ Manuální zručnost ☒ Osobnost – Rys ☐ Osobnost – Typ ☐ Osobnost – Stav ☐ Kognitivní styly ☐ Motivace ☐ Hodnoty ☐ Zájmy ☐ Přesvědčení ☒ Poruchy a patologie ☐ Skupinové procesy ☐ Rodina ☐ Organizace, její fungování, agregovaná měření, klima atd. ☐ Školní nebo výchovné funkce ☐ Jiné:
--------	------------------------	--

1.10.2	Zamýšlená(é) nebo hlavní oblast(i) použití.	☒ Klinická psychologie ☐ Neuropsychologie ☐ Forenzní psychologie ☒ Psychologie výchovy a vzdělávání ☒ Psychologie práce a personalistika ☒ Poradenství, doporučení, vedení a volba povolání ☐ Psychologie zdraví, životní styl a životní spokojenost ☐ Sporty a volný čas ☐ Jiné:
1.10.3	Zamýšlený způsob použití (podmínky, za jakých byl nástroj standardizován a validizován)	☐ Nesupervidovaná administrace bez kontroly nad identitou respondenta a bez úplné kontroly nad podmínkami administrace (např. volně přístupný test na internetu, test dostupný ke koupi v knihkupectví). ☐ Kontrolovaný nesupervidovanou administrací. Kontrola nad podmínkami (čas atd.) a určitá kontrola nad identitou uživatele testu (např. testy administrované přes internet, ale pouze známým osobám – přístup omezený heslem). ☒ Supervidovaná a kontrolovaná administrace. Administrace testu pod kontrolou kvalifikovaného administrátora nebo dohlázele. ☐ Řízená administrace. Administrace testu prováděná pouze přes určená testovací centra (např. programy hodnocení licencí a certifikace).
1.10.4	Popis populací, pro které je test určen:	Na německých stránkách Hogrefe se uvádí, že je PSSI vhodno od 14 let do stáří (Hogrefe, Testzentrale, 2016), ale český manuál obsahuje pouze informaci, že byl test normalizován pro 2 skupiny (18-25; 26 a více let pro muže i ženy) (Švancara, 2002).

1.10.5	<p>Počet škál a krátký popis proměnné nebo proměnných měřených nástrojem</p>	<p>Test obsahuje 14 škál po 10 položkách. Konkrétné se jedná o škály sebejistý-disociální (sebejisté prosazování vlastních cílů, bezohlednost, antisociální chování, chybějící pocit viny, porušování norem); nedůvěřivý-paranoidní (pochybování o loajalitě druhých, nesvěřují se, pocity zneužívání, nedovedou odpouštět, záštiplní, v ohrožení z okolí); rezervovaný-schizoidní (střízlivá věcnost, omezená intenzita prožívání, lhostejnost ve vztazích); sebekritický-sebenejistý (zvýšená vnímavost na kritiku, nejistota, zdrženlivost, zpochybňování sebe, plachost, obava z negativního hodnocení); pečlivý-nutkavý (důkladnost, preciznost, perfekcionismus, strnulost, přílišná svědomitost, detaily); intuitivní-schizotypní (senzitivita pro vytušení jevů, pro které neexistuje logické vysvětlení, věří v mimosmyslové vnímání, telepatii apod.); optimistický-rapsodický (kladný životní postoj, nevnímá negativa); ctižádostivý-narcistický (sebestřednost, smysl pro vše zvláštní, elitářství, zvláštní oblékání, velkolepost, snobismus); kritický-negativistický (lhostejnost, klidný temperament, pasivita, skepse, negativismus); loajální-závislý (obavy z opuštění, snaha o přízeň druhých); impulzivní-borderline (silná emotivita, okamžité nadchnutí pro kladné podněty, okamžité odmítnutí záporných podnětů); příjemný-histriónský (přehánění, příjemný k druhým, vřelost, vyžaduje stálé uznání a chválu); klidný-depresivní (skleslý, méněcenný, sebekritika, tlumené prožívání kladných podnětů); ochotný-obětující se (empatie, altruismu, přehnané sebeobětování).</p>
--------	---	--

1.11	Formát položek	☐ Otevřený ☐ Mnohonásobná volba, alternativy na stejné škále ☐ Bipolární adjektiva ☒ Likertovy ratingy (škály) ☐ Nucená volba, alternativy na smíšených škálách (ipsativní) – vysvětlení viz Poznámky ☐ Mnohonásobná volba, alternativy na smíšených škálách (ipsativní) – vysvětlení viz Poznámky ☐ Sady párů adjektiv (sémantický diferenciál), smíšené škály (ipsativní) ☐ Jiné:
1.12	Počet položek testu:	140 položek (14 škál po 10 položkách)
1.13	Způsob(y) administrace:	☒ Interaktivní individuální administrace ☒ Supervidovaná skupinová administrace ☒ Počítačová lokálně nainstalovaná aplikace – pod supervizí/dohledem ☒ Počítačová aplikace na webu – pod supervizí/dohledem ☐ Počítačová lokálně nainstalovaná aplikace – bez supervise/testování sebe ☐ Počítačová aplikace na webu – bez supervise/testování sebe ☐ Jiné:
1.14	Způsob odpovídání:	☐ Ústní rozhovor ☒ Papír a tužka ☐ Manuální operace ☒ Na počítači ☐ Jiné:

<p>1.15</p>	<p>Čas potřebný pro administraci nástroje:</p> <p>Čas na přípravu (čas, který zabere administrátorovi připravit a rozložit materiály pro diagnostické sezení).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Čas na administraci na sezení: zahrnuje čas potřebný pro dokončení všech položek a odhad času potřebného pro podání instrukcí, projití zácvičných položek a nějaké doplňující komentáře na konci sezení. • Skórování: čas nutný pro získání hrubých skóru. • Analýza: čas strávený prováděním dalších prací s hrubými skóry, aby se z nich odvodily další míry a zformulovala rozumně úplná interpretace (za předpokladu, že znáte nástroj). • Zpětná vazba: čas potřebný k přípravě a poskytnutí zpětné vazby vyšetřované osobě. <p>Připouští se, že čas posledních dvou komponent se může značně lišit – v závislosti na kontextu, ve kterém se nástroj používá. Ale aspoň nějaké údaje a komentáře budou užitečné.</p>	<p>Příprava: Neuvedeno</p> <p>Administrace: Na Švýcarské internetové stránce Hogrefe Testzentrale je uvedeno 20 minut (Hogrefe Testzenter, 2016). Český manuál uvádí 40 minut u mladších osob, jinak blíže nespecifikuje (Švancara, 2002).</p> <p>Skórování: Vyhodnocení cca 10 minut (Švancara, 2002)</p> <p>Analýza: Neuvedeno</p> <p>Zpětná vazba: Neuvedeno</p>
<p>1.16</p>	<p>Jsou k dispozici různé formy nástroje?</p>	<p>Primární rozdělení je na papírovou a PC formu nástroje PSSI. Není uvedeno, zda se jedná o vzájemně ekvivalentní formy, nicméně testové položky i struktura testu vypadají stejně v PC i papírové formě. Výhodou papírové formy je možná terénní administrace v prostoru bez přístupu k internetu a nižší cena. Výhodou PC formy je menší časová náročnost, eliminace chyb při vyhodnocování, je k dispozici PC software pro vyhodnocení a bazální interpretaci výsledků. Paralelní formy testu PSSI neexistují. Český manuál obsahuje informaci o existenci delší formy testu (400 položek) a Německý manuál obsahuje informace o PSSI-K (zkrácené formy testu) (54 položek), nicméně tyto formy nejsou k dispozici k běžnému užívání</p>

.....

Část 3:

Měření a skórování

.....

1.17	Procedura skórování testu:	☒ Počítačové skórování s přímým vstupem odpovědí testovanou osobou ☒ Počítačové skórování s ručním vstupem odpovědí z papírového záznamového archu ☐ Počítačové skórování odpovědí z papírového záznamového archu pomocí jejich načtení pomocí skeneru ☒ Jednoduchý ruční skórovací klíč – nutné pouze kancelářské dovednosti ☐ Komplexní ruční skórování – vyžadující trénink ve skórování nástroje ☐ Služby zpracování dat – např. skórování společností prodávající nástroj ☐ Jiné:
1.18	Skóry:	Podle českého manuálu se skóruje pomocí skórovacích šablon všech 140 položek s odpověďmi na škále 0-3 body. Součtem bodů u položek příslušných každé škále lze získat hrubý skór v rozpětí (0;30), který je možno následně porovnat s normami, které udávají pro každou škálu samostatnou stupnici v percentilech (0–100) a T-skórech (M=50; SD=10).
1.19	Transformace skóru na standardní skóry:	☒ Normalizovaná – skóry se získají použitím normalizační tabulky ☐ Nenormalizovaná – skóry se získají lineární transformací
1.20	Použité škály	Skóry založené na percentilech ☒ Centily ☐ 5-stupňová klasifikace: centilové rozdělení 10:20:40:20:10 ☐ Decily a další klasifikace založené na stejném počtu percentilů Standardní skóry ☐ z-skóry ☐ IQ deviační kvocienty IQ atd. (např. M=100, SD=15 pro Weschlerův test) ☐ Přijímací testy na VŠ (např. test SAT M=500, SD=100; GRE atp.) ☐ steny, staniny, C skóry ☒ T-skóry ☐ Jiné:

Část 4:

Počítačově generované zprávy

Toto je čistě *popisné*. Hodnocení zpráv bude součástí části recenze nazvané Hodnocení.

1.21	Jsou počítačově generované zprávy k dispozici s nástrojem?	☒ Ano ☐ Ne
------	---	--

1.21.0	Název nebo popis zprávy:	PSSI Standard – Inventář stylů osobnosti a poruch osobnosti
1.21.1	Média: Zprávy mohou sestávat pouze z textu nebo obsahovat text spolu s grafickými nebo tabulkovými zobrazeními skórá (např. stenovými profily). Kde jsou prezentovány text i data, mohou být prezentovány prostě paralelně, nebo mohou být propojeny, takže vztah mezi textovými výroky a skóry je explicitně vyjádřen.	☐ Pouze text ☐ Text a grafika bez vzájemného vztahu ☒ Integrovaný text a grafika
1.21.2	Komplexnost: Některé zprávy jsou velmi jednoduché, např. pouze nahrazují kusem textu stenový skór v popisech jednotlivých škál. Jiné jsou komplexnější, zahrnující části textu, které jsou ve vztahu ke vzorcům nebo konfiguračním skórá škál a které berou v úvahu vliv interakcí škál.	☒ Jednoduchá (Například seznam odstavců podávajících popisy škál) ☐ Střední (Směs jednoduchých popisů a několika popisů konfigurací) ☐ Komplexní (Obsahuje popisy vzorců a konfigurací skórá škál a interakce škál)
1.21.3	Struktura zprávy: Struktura má vztah ke komplexitě.	☐ Založená na škálách (kde je zpráva postavena na jednotlivých škálách) ☐ Založená na faktorech (kde je zpráva zkonstruována na základě faktorů vyššího řádu – jako je “Big Five” pro měření osobnosti). ☒ Založená na konstruktech – kde je zpráva postavena kolem jednoho nebo více sad konstruktů (např. v pracovním prostředí by to mohly být takové jako typy týmů, styly vedení, tolerance vůči stresu atd.), které jsou spojeny s původními skóry škál. ☐ Založená na kritériu, kde se zpráva soustředí na souvislosti s empirickými výstupy (např. tréninkový potenciál, pracovní výkon, absentérství atd.). ☐ Jiná:
1.21.4	Citlivost vůči kontextu Když lidé píšou zprávy, přizpůsobují jazyk, formu a obsah zprávy osobě, která ji bude číst a berou v úvahu účel diagnostiky a kontext, ve kterém probíhá. Zpráva vytvořená pro účely výběru bude odlišná od zprávy pro účely vedení nebo vývoje; zpráva pro manažera ve středním věku se bude lišit od zprávy napsané pro mladou osobu začínající s tréninkovým schématem atd.	☒ Jedna verze pro všechny kontexty ☐ Předdefinované verze pro různé kontexty ☐ Uživatelem definovatelné kontexty a editovatelné zprávy

1.21.5	<p>Klinická-pravděpodobnostní Většina systémů zpráv je založena na klinickém úsudku. To znamená, jeden nebo více lidí, kteří jsou "expertní uživatelé" daného nástroje, napsali části textu. Zprávy tedy budou obsahovat jejich zvláštní interpretace škál. Některé systémy obsahují pravděpodobnostní zprávy, kde jsou tvrzení založena na empirických validizačních studiích spojujících skóry škál např. s mírami pracovního výkonu.</p>	☐ Založena na klinickém úsudku jednoho experta ☐ Založena na empirických/pravděpodobnostních vztazích ☒ Založena na klinických úsudcích skupiny expertů
1.21.6	<p>Modifikovatelnost Výstup zprávy je často fixní. Ale některé systémy vytvoří výstup ve formě souboru, který může uživatel dále zpracovat.</p>	☒ Nemodifikovatelná (pouze fixní tištěný výstup) ☐ Omezené modifikace (omezené na určité oblasti, např. pole biografických dat) ☐ Neomezené modifikace (např. díky přístupu k dokumentu ve Wordu)
1.21.7	<p>Stupeň dokončenosti Příbuzným tématem je míra, do jaké je systém navržen generovat integrovaný text – ve formě zprávy zcela připravené k použití – nebo sadu „poznámek“, komentářů, hypotéz atd. Druhá možnost je mnohem užitečnější, když je text uživateli k dispozici v modifikovatelné formě a může tvořit základ pro vlastní zprávu uživatele. V mnoha případech jsou zprávy navrženy jako prezentace s velmi vysokým standardem, s „publikačním“ vzhledem a kvalitou.</p>	☒ Publikační kvalita ☐ Kvalita pracovní verze
1.21.8	<p>Transparence Systémy se liší svojí otevřeností nebo transparentností vůči uživateli. Otevřený systém je ten, kde je spojení mezi skórem škály a textem jasné a jednoznačné. Taková otevřenost je možná pouze tehdy, když jsou prezentovány jak texty, tak skóry, a spojení mezi nimi explicitně uvedeno. Jiné systémy pracují jako "černé skříňky" a znesnadňují uživateli dát do vztahu skóry škál a text.</p>	☒ Jasné spojení mezi skóry konstruktů a textem ☐ Zatajené spojení mezi konstrukty, skóry a textem ☐ Směs jasných/zatajených spojení mezi konstrukty, skóry a textem
1.21.9	<p>Styl a tón Systémy se také liší v míře, do jaké nabízejí čtenáři zprávy vedení nebo směr. Některé jsou deklarativní „Pan X je velmi plachý a nebude dobrým prodejcem...“. Jiné jsou navrženy tak, aby nabízely hypotézy nebo vznášely otázky: „Na základě jeho skóru na škále Y se pan X zdá být velmi plachým. Pokud je to tak, mohlo by pro něho být obtížné pracovat v prostředí prodeje. Je nutné to v jeho případě dále prozkoumat.“</p>	☐ Direktivní ☐ Hypotetizující ☒ Jiné: Zpráva se nevyjadřuje k celkové osobnosti respondenta testu. Styl psaní označujeme za popisný, neboť podává pouze obecnou informaci o každém osobnostním stylu, nehledě na konkrétní skóre respondenta.

1.21.10	Zamýšlení příjemci	☒ Kvalifikovaní uživatelé testu Osoby kompetentní vytvořit vlastní zprávy. ☒ Kvalifikovaní uživatelé systému Osoby, které nejsou kompetentní vytvořit samostatně vlastní zprávy, ale mají trénink potřebný pro používání zpráv generovaných systémem. ☐ Respondenti testu Respondent testu zpravidla nemá žádnou předchozí znalost nástroje ani typu zprávy. ☐ Třetí strany Např. potenciální zaměstnavatel, rodič vedoucí či supervizor apod.
1.22	Nabízejí distributoři službu opravy a/nebo vývoje počítačových zpráv?	☐ Ano ☒ Ne

.....

Část 5:

Nabídka, podmínky a náklady

.....

Tato část definuje, co vydavatel poskytne, komu, za jakých podmínek a za jaké ceny. Definuje podmínky kladené dodavatelem a týkající se toho, kdo smí a kdo nesmí získat materiál nástroje. Pokud jedna z možností neodpovídá podmínkám nabídky, doplňte popis relevantních podmínek.

1.23	Dokumentace poskytovaná distributorem jako součást testového balíku	☒ Uživatelský manuál ☐ Technický (psychometrický) manuál ☐ Doplnkové technické informace a aktualizace (např. lokální normy, lokální validizační studie atd.) ☐ Rozšiřující informace v podobě knih a článků k tématu ☐ Kombinace výše uvedených (uved'te)
1.24	Metody publikace	☒ Papír ☐ PC - Diskety ☐ PC - CD/ROM ☒ Download z internetu ☒ Živý internet (nástroj pracuje v internetovém prohlížeči) ☐ Jiné:

1.25.1	<p>Počáteční náklady. Cena kompletní sady materiálů (všechny manuály a další materiál nutný k aspoň jedné zkušební administraci). Kolik uchazečů lze vyšetřovat pomocí materiálů získaných za počáteční náklady, kde tyto náklady zahrnují materiálně pro opakované vyšetření.</p>	<p>Verze tužka-papír stojí 1750 Kč (obsahuje příručku, 25 ks dotazníků, 25 ks testových profilů a skórovací šablony). V přepočtu to vychází na 70 Kč na 1 administraci.</p> <p>Lokální instalace plné verze HTS5 do PC stojí 15000 Kč. Lokální instalace základní verze HTS5 do PC stojí 5900 Kč. Plná verze lokální instalace spočívá v lokálním testování, rychlém zadávání dat, exportu dat, porovnání profilů, rankingu osob, skupinové analýze, intraindividuálním srovnání, intranetovém testování. Základní verze lokální instalace spočívá v lokálním testování, rychlém zadávání dat a exportu dat.</p> <p>Roční licence plné verze programu HTS5 na webu Hogrefe stojí 3200 Kč. Roční licence základní verze HTS5 na webu Hogrefe stojí 1600 Kč.</p> <p>Dále je potřeba si při práci s PC verzí zakoupit kredity. 1 administrace včetně vyhodnocení spotřebuje 2 kredity. Cena kreditů se odvíjí od jednorázového počtu zakoupených kreditů, nikoli od zakoupené verze HTS5. Není rozdíl mezi základní a plnou verzí v ceně kreditů. Při jednorázovém testování je cena 440 Kč. Při nákupu 1-9 kreditů je cena za 1 kredit 275 Kč. Při nákupu 10-49 kreditů je cena 220 Kč. Při nákupu 50-199 je cena 120 Kč. Při nákupu 200 a více kreditů je cena za 1 kredit 60 Kč.</p> <p>Příklad č. 1: Při nákupu lokální instalace plné verze HTS5 + 200 kreditů = 27000 Kč. Což v přepočtu vychází na 270 Kč na 1 administraci. Jednorázově jde o vysokou částku, ale není již potřeba každoročně platit za licenci, pouze za přikoupení kreditů.</p> <p>Příklad č. 2: Při nákupu roční licence plné verze HTS5 + 200 kreditů = 15200 Kč. Což v přepočtu vychází na 152 Kč na 1 administraci.</p> <p>Všechny ceny odpovídají i cenám nové verze PSSI v Němčině např. lokální instalace HTS5 stojí 540 Euro (540 x 27 Kč = cca 15000) (Hogrefe Testzentrale)</p>
1.25.2	<p>Opakující se náklady:</p>	<p>Při verzi tužka-papír dalších 25 ks dotazníků stojí 550 Kč a testový profil 25 ks je za 130 Kč, což je dohromady 680,-. V přepočtu to pak vychází na 27,2 Kč na 1 administraci.</p> <p>Při verzi na PC se jedná o opakující se náklady spojené pouze s dokupováním kreditů, případně obnovováním roční licence (viz předchozí text).</p>

1.26.1	Ceny za zprávy generované softwarem nainstalovaným uživatelem:	V ceně licence
1.26.2	Ceny za vyhotovení zprávy zaslané prostřednictvím pošty/faxu:	-
1.26.3	Ceny za vyhotovení zprávy zaslané prostřednictvím internetové služby:	-
1.27	Ceny za další služby a zpracování dat: opravy nebo vývoj automatických zpráv:	-
1.28	<p>Kvalifikační požadavky na práci s testem vyžadované dodavatelem testu</p> <p>1.28 se týká kvalifikací uživatele vyžadovaných dodavatelem. V této části, pokud vydavatel stanovil informace o kvalifikaci uživatele, mělo by to být uvedeno pomocí uvedených kategorií. Tam, kde kvalifikační požadavky nejsou jasné, mělo by to být vyjádřeno pomocí "Jiné", <i>ne</i> "Žádné". "Žádné" znamená, že existuje explicitní výrok týkající se toho, že není potřeba kvalifikace.</p>	☒ Žádné ☐ Oprávnění (certifikát) pro specifický test ☐ Oprávnění (certifikát) pro obecné výkonové testy: i. e. míry maximálního výkonu ve schopnostech ☐ Potvrzení v testování obecných schopností a dovedností: míry maximálního výkonu ve vztahu k potenciálu k výkonu ☐ Potvrzení v obecné diagnostice a diagnostice osobnosti: míry typického chování, postojů a preferencí ☐ Jiné:
1.29	<p>Profesionální kvalifikace vyžadovaná pro používání nástroje</p> <p>1.29 se týká kvalifikací uživatele vyžadovanou dodavatelem. V této části, pokud vydavatel stanovil informace o kvalifikaci uživatele, mělo by to být uvedeno pomocí uvedených kategorií. Kde požadavky na kvalifikaci nejsou jasné, mělo by to být vyjádřeno pomocí "Jiné", <i>ne</i> "Žádné". "Žádné" znamená, že existuje explicitní výrok týkající se toho, že není potřeba kvalifikace.</p>	☐ Žádné ☒ Praktický psycholog s kvalifikací v relevantní aplikační oblasti ☒ Praktický psycholog ☒ Výzkumný psycholog ☐ Nepsychologický akademický výzkumník ☐ Praktik v relevantních příbuzných profesích (terapie, medicína, poradenství, vzdělání, lidské zdroje atd.) ☒ Držitel Certifikátu způsobilosti pro testování v psychologii práce A BPS ☒ Držitel Certifikátu způsobilosti pro testování v oblasti vzdělávacím A BPS ☒ Držitel Certifikátu způsobilosti pro testování v psychologii práce B BPS ☒ Jiné:

Část 6: Hodnocení testových materiálů

Vysvětlení hodnocení

V následujících částech jsou celková posouzení adekvátnosti informací týkajících se validity, reliability a norem zobrazeny automaticky tučně.

Jakýkoli nástroj s jedním nebo více posouzeními 0 nebo 2 týkajícími se atributů považovaných za kritické pro bezpečné používání nástroje, by neměl být považován za nástroj, který splňuje minimální standardy.

Vstup na posuzovacím formuláři	Posouzení podle standardů EFPA	Reprezentace recenze v UK	Vysvětlení
[n/a]	[n/a]	[n/a]	Tento atribut není u tohoto nástroje použitelný
0	[-]	[None]	Není možné posoudit jako ne nebo nedostatek poskytnutých informací
1	[-1]	[*]	Neadekvátní
2		[**]	NYNÍ NEPOUŽÍVÁNO
3	[0]	[***]	Adekvátní nebo přiměřený
4	[1]	[****]	Dobrý
5	[2]	[*****]	Vynikající
		[N.r.i.o.r] * (pouze pro aktualizace)	Položka nebyla v původní recenzi posuzována

V této části má být provedeno více hodnocení různých aspektů nebo atributů dokumentace dodávané s nástrojem (nebo balíkem). Termín „dokumentace“ byl vybrán, aby pokrýval všechny ty materiály dodávané s nástrojem nebo snadno dostupné kvalifikovanému uživateli: např. manual administrátora; technické příručky; brožury s normami; dodatky k manuálu; aktualizace od vydavatelů/dodavatelů atd.

Položky mají být posuzovány n/a nebo 0 až 5 (poloviční rating je přijatelný)

Rating

Kvalita vysvětlení principů, prezentace a kvalita poskytnuté informace: (Tento celkový rating se získá použitím posouzení založeného na ratingích daných pro položky 2.1–2.8)		1,5
2.1	Celkový rating kvality vysvětlení principů: (Tento celkový rating se získá použitím posouzení založeného na hodnotách ratingů daných pro položky 2.1.1 – 2.1.5)	3
2.1.1	i) Teoretické základy konstruktů:	5
2.1.2	ii) Procedura vývoje testu:	3
2.1.3	iii) Důkladnost analýz položek a model analýzy položek:	0
2.1.4	iv) Vysvětlení obsahové validity:	3
2.1.5	v) Souhrn relevantního výzkumu:	3
2.2	Adekvátnost dokumentace dostupné uživateli (uživatelské a technické manuály, dodatky týkající se norem atd.): (Tento celkový rating se získá použitím posouzení založeného na hodnotách ratingů daných pro položky 2.2.1 – 2.2.6) <i>Pro část 2.2 jsou stanoveny následující „měřítka“ pro rating „vynikající“ (5). Pozornost je zde zaměřena na kvalitu pokrytí poskytnutého v dokumentaci dostupné kvalifikovaným uživatelům. Všimněte si, že část 2.2 se týká úplnosti a jasnosti dokumentace dostupné uživateli (uživatelské a technické manuály, dodatky k normám atd.) v pojmech pokrytí a vysvětlení. V pojmech kvality nástroje, jak ji dosvědčuje dokumentace, jsou rozpracovány oblasti v této části pod čísly: 2.1, 2.3, 2.9, 2.10 a 2.11.</i>	0

2.2.1	Principy: [viz 2.1] Dobře argumentovaný a jasně prezentovaný popis toho, co má podle návrhu měřit a proč byl zkonstruován tak, jak je.	5
2.2.2	Vývoj: Úplné detaily týkající se zdrojů položek, pilotáže, analýz položek, srovnávacích studií a změn prováděných v průběhu vývojových pokusů.	0
2.2.3	Standardizace: Jasně a detailní informace poskytnuté o velikostech a zdrojích standardizačního souboru a standardizační proceduře.	0
2.2.4	Normy: Jasně a detailní informace poskytnuté o velikostech a zdrojích normalizačních skupin, podmínkách vyšetření atd.	0
2.2.5	Reliabilita: Dobře vysvětlení reliability a široký rozsah měr vnitřní konsistence a retestu spolu s vysvětlením jejich relevance a zobecnitelnosti nástroje vyšetření.	1
2.2.6	Validita: Dobře vysvětlení validity spolu s širokou škálou studií jasně a poctivě popsanych.	1
2.3	Kvalita procedurálních instrukcí poskytnutých uživateli: (Tento celkový rating se získá s použitím posouzení na základě hodnot ratingů daných pro položky 2.3.1 – 2.3.7)	1,5
2.3.1	Pro administraci testu: Poskytnutá jasná a detailní vysvětlení a procedurální průvodce krok za krokem spolu s dobrými radami týkajícími se otázek uchazečů a problémových situací.	0
2.3.2	Pro skórování testu, normy atd.: Poskytnuté jasně a detailní informace spolu s popsány kontrolami pro vyhnutí se možným chybám skórování.	3
2.3.3	Pro interpretaci a vytváření zpráv: Detailní doporučení týkající se interpretace různých skóřů, chápání normativních měř a zacházení se vztahy mezi různými škálami, s množstvím ilustrativních příkladů a případových studií.	3
2.3.4	Pro poskytnutí zpětné vazby a debriefingu respondentům testu a dalším: Detailní doporučení, jak prezentovat zpětnou vazbu uchazečům.	0
2.3.5	Pro poskytování dobrých praktických témat týkajících se poctivosti a zkreslení: <i>Uvedení detailních informací o studiích sexuálního a etnického zkreslení s relevantními varováními týkajícími se používání a zobecňování validit.</i>	1
2.3.6	Omezení používání: Jasně popisy, kdo by měl a kdo by neměl být vyšetřován spolu s dobře vysvětlenými odůvodněními těchto omezení (např. typy nezpůsobilostí, požadované úrovně gramotnosti atd.).	0
2.3.7	Reference a podpůrné materiály: Detailní odkazy na relevantní podpůrnou akademickou literaturu a křížové odkazy na další příbuzné materiály týkající se diagnostických nástrojů.	3
Kvalita materiálů: (Tento celkový rating se získá použitím posouzení založeného na hodnotách ratingů pro položky 2.4 – 2.8)		3
2.4	Všeobecná kvalita materiálů testu (testové brožury, odpověďové archy, testové objekty, software atd.):	4
2.5	Kvalita lokální adaptace testu (pokud byl test přeložen a adaptován do místního jazyka):	3
2.6	Snadnost, s jakou může respondent testu porozumět úkolu:	5
2.7	Snadnost, s jakou mohou být respondentem testu tvořeny reakce nebo odpovědi:	2
2.8	Kvalita položek:	0
Recenzentovy komentáře týkající se dokumentace: (komentáře principů, designu, vývoje testu a jeho přijatelnosti)		
<p>Teoretické základy konstruktů – 5: PSI teorie je rozsáhle vysvětlena a nejsou opomenuty její nejdůležitější principy.</p> <p>Procedura vývoje testu – 3: manuál popisuje celou proceduru adekvátně, detaily někde schází</p> <p>Důkladnost analýz položek a model analýz položek – 0: nedostatek informací, český manuál nezmiňuje</p> <p>Obsahová validita – 3: test adekvátně měří, co má měřit</p> <p>Souhrn relevantního výzkumu – 3: adekvátně cituje výzkumy a další zdroje i literaturu spojenou s teorií PSI i s výzkumem PSSI, avšak schází hlubší teoretické zakotvení objevující se v dalších textech autorů PSSI, které bohužel nejsou součástí samotného manuálu PSSI. Komentář autorů, že</p>		

není potřeba plně rozumět teorii PSI pro kvalitní administrování pomocí PSSI považujeme za zjednodušující. Bez pochopení teorie nelze plně interpretovat výstupy metody a test by skrze interpretaci ztratil na validitě.

Principy – 5: jako sebeposuzující nepatologizující nástroj je v principech dobře vysvětleno co má měřit a proč byl zkonstruován tak jak je.

Vývoj – 0: schází detaily ohledně zdroje konkrétních položek, pilotáže, analýz položek, srovnávacích studií a změn prováděných při revizích metody.

Standardizace – 0: český manuál testu obsahuje informace o počtu respondentů ve standardizační proceduře, nicméně schází informace o sběru dat, charakteristice standardizačního vzorku a procesu procedury.

Normy – 0: Absence informací

Reliabilita – 1: reliabilita popsána pouze tabulkou ve smyslu split-half vnitřní konzistence. Je vysvětlen princip půlení reliability. Není vysvětlena relevance takového postupu ani zobecnitelnost nástroje měření.

Validita – 1: snaha o prezentaci dobré konstruktové validity není adekvátní, neboť chybí široká paleta studií, které by byly detailně popsány (chybí veškeré informace o studiích, které zmíněné byly, např. velikosti účinku)

Kvalita instrukcí pro administraci testu – 0: nedostatek informací. Nejsou poskytnuty rady nebo tipy ohledně problémových situací či otázek uchazečů. Průvodce procesu administrace sestává pouze ze zadávací instrukce a přechází k procesu skórování a interpretace.

Pro skórování – 3: jsou poskytnuty adekvátní informace o způsobu skórování a napomáhá skórovací šablona, avšak chybí popis možných krizových situací při skórování a kontrola vyhnutí se chybování (např. když respondent označil 2 a více položek)

Interpretace a tvorba zpráv – 3: je dostatek případů, nicméně nejsou vzájemně příliš propojené a česká část PSSI obsahuje pouze 1 kazuistiku 20 letého VŠ muže.

Zpětná vazba-0: manuál nezmiňuje

Zkreslení – 1: neadekvátní – existuje varování a informace ohledně zkreslení způsobeného rozdílem genderu, nicméně schází informace o etnických a kulturních specifikách testu.

Omezení používání – 0: zcela schází, test se tváří jako univerzální. Není zmíněno ani nižší IQ jako problém při odpovídání v testu.

Reference – 3: adekvátní, ale metody nejsou detailně popsány, schází odkazy na další metody kromě Big 5 a 16PF

Kvalita materiálů – 3: kvalita materiálů je sice v dobrém stavu, nicméně není možno posoudit kvalitu lokální adaptace ani kvalitu položek v testu. Řada položek je problematicky pochopitelných, např. položka 31: „Domnívám se, že druzí vytuší mé city, i když se nacházejí jinde“ (není zde jasné, zda se lidé, nebo ty city nacházejí jinde), nebo položka 45: „Věřím, že záření silně ovlivňuje myšlení a cítění lidí.“ (není specifikováno jaké záření – sluneční záření např. zcela prokazatelně ovlivňuje existenci života na planetě Zemi).

.....

Část 7: Hodnocení norem, reliability a validity

.....

Položky mají být posuzovány n/a nebo 0 až 5 (jsou přijatelné poloviční ratingy)

Rating

Hodnocení technických informací – celková adekvátnost: (Tento celkový rating se získá použitím posouzení založeného na hodnotách ratingů daných pro položky 2.9 – 2.11)	1
---	----------

Informace o normách nebo referenční skupině

2.9	Celková adekvátnost:	0
2.9.1	Vhodnost pro lokální použití, ať už pro lokální nebo mezinárodní normy: [n/a] Nepoužitelné 0 Žádná informace nepodána. 1 Není lokálně relevantní (např. nevhodné zahraniční výběry). 3 Lokální výběr z obecné populace nebo nelokální normy, které lze použít s varováním. 4 Výběry lokální země nebo relevantní mezinárodní výběry s dobrou relevancí pro zamýšlenou aplikaci. 5 Výběry lokální země nebo relevantní mezinárodní výběry vybrané z dobře definovaných výběrů z relevantních aplikačních oblastí.	1
2.9.2	Vhodnost pro zamýšlené aplikace: [n/a] Nepoužitelné 0 Žádná informace nepodána. 1 Norma nebo normy nejsou adekvátní pro zamýšlené aplikace. 3 Adekvátní normy pro obecnou populaci a/nebo rozmezí normativních tabulek. 4 Dobré rozmezí normativních tabulek. 5 Vynikající rozmezí výběrově relevantních norem vztahujících se k věku a pohlaví, s informacemi o dalších rozdílech v rámci skupin (např. směs etnických skupin).	0
2.9.3	Velikosti výběrů: [n/a] Nepoužitelné 0 Žádná informace nepodána. 1 Neadekvátní výběry (např. méně než 150). 3 Adekvátní výběry (např. 150-300). 4 Velké výběry (např. 300-1000). 5 Velmi velké výběry (např. 1000+).	5
2.9.4	Procedury použité při výběru souboru: ☒ Žádná informace neposkytnuta ☐ Reprezentativní populaci [sumarizujte kritéria] ☐ Nahodilá ☐ Náhodná	0
2.9.5	Kvalita informací poskytnutých o minoritní/chráněné skupině, rozdílech, vlivech věku, rodu atd.: [n/a] Nepoužitelné 0 Žádná informace nepodána. 1 Neadekvátní informace. 3 Adekvátní obecné informace s minimální analýzou. 4 Dobré popisy a analýzy skupin a rozdílů 5 Vynikající série analýz a diskuse o relevantních tématech vztahujících se k použití a interpretaci.	1
2.9.6 Komentáře recenzentů k normám: Stručná zpráva o normách a jejich historii, včetně informací o doporučených účinných vydavatelem/autorem pro aktualizaci norem obvyklým způsobem.		
Viz text recenze.		

Validita

2.10	Celková adekvátnost: (Tento celkový rating se získá na základě posouzení hodnot ratingů daných v položkách 2.10.1 – 2.10.2.4.	3
2.10.1	Konstruktová validita – celková adekvátnost (Tento celkový rating se získá na základě posouzení hodnot ratingů daných v položkách 2.10.1.2 – 2.10.1.6.	3
2.10.1.1	Použité plány: (zatrhněte tolik, kolik je jich použitelných) ☐ Žádná informace nepodána ☒ Korelace s dalšími nástroji a výkonovými kritérii ☒ Vnitroškálový (korelace položky se zbytkem) ☐ Rozdíly mezi skupinami ☐ Matice mnoha rysů a mnoha metod (MTMM) ☒ Explorační faktorová analýza ☐ Konfirmační faktorová analýza ☐ Experimentální plány ☒ Jiné: Vlastní systém, založený na cirkumplexní struktuře teorie PSI a modelu STAR	
2.10.1.2	Velikosti výběrů: 0 Žádná informace neposkytnuta. 1 Jedna neadekvátní studie (např. velikost výběru menší než 100). 3 Jedna adekvátní studie (např. velikost výběru 100-200). 4 Více než jedna adekvátní nebo velká studie. 5 Dobrá série adekvátních až rozsáhlých studií.	4
2.10.1.3	Procedura výběru souboru: (vyberte jednu) ☒ Žádná informace neposkytnuta ☐ Reprezentativní vůči populaci [sumarizujte kritéria] ☐ Nahodilá ☐ Náhodná	
2.10.1.4	Medián a rozsah korelací mezi testem a dalšími podobnými testy: 0 Žádná informace neposkytnuta. 1 Neadekvátní ($r < 0.55$). 3 Adekvátní ($0.55 < r < 0.65$). 4 Dobrý ($0.65 < r < 0.75$). 5 Vynikající ($r > 0.75$)	1
2.10.1.5	Kvalita nástrojů jako kritérií nebo markerů: 0 Žádná informace neposkytnuta. 1 Poskytnuta neadekvátní informace. 3 Adekvátní kvalita. 4 Dobrá kvalita. 5 Vynikající kvalita s širokým rozsahem relevantních markerů pro konvergentní a divergentní validizaci.	3
2.10.1.6	Analýzy diferenciálního fungování položek (DIF): [N/A] Nepoužitelné 0-5 hodnocení kvality DIF analýzy	0
2.10.2	Validita vztahující se ke kritériu – celková adekvátnost (Tento celkový rating se získá na základě posouzení hodnot ratingů daných v položkách 2.11.1 – 2.10.2.4. Neprůměrujte pouze čísla, abyste získali celkový rating.)	1
2.10.2.1	Popis použitých kritérií a charakteristik populací: (zatrhněte tolik, kolik je použitelných) ☐ Souběžná ☒ Prediktivní ☐ Postdiktivní	
2.10.2.2	Velikosti výběrů: 0 Žádná informace neposkytnuta. 1 Jedna neadekvátní studie (např. velikost výběru menší než 100). 3 Jedna adekvátní studie (např. velikost výběru 100-200). 4 Jedna velká nebo více než jedna adekvátně rozsáhlá studie. 5 Dobrá série adekvátních až rozsáhlých studií.	0

2.10.2.3	Procedura výběru souboru: <i>(vyberte jednu)</i> ☒ Žádná informace neposkytnuta ☐ Účelná nebo reprezentativní ☐ Nahodilá ☐ Náhodná	
2.10.2.4	Medián a rozsah korelací mezi testem a kritérii: 0 Žádná informace neposkytnuta. 1 Neadekvátní (např. $r < 0.2$). 3 Adekvátní (např. $0.2 < r < 0.35$). 4 Dobrý (např. $0.35 < r < 0.50$). 5 Vynikající (např. $r > 0.50$)	0
2.10.3 Komentáře recenzenta týkající se validity:		
Viz text recenze.		

Reliabilita

2.11	Celková adekvátnost: <i>(Tento celkový rating se získá na základě posouzení hodnot ratingů daných v položkách 2.11.1–2.10.2.4. Neprůměrujte pouze čísla, abyste získali celkový rating.)</i>	1
2.11.1.	Poskytnutá data týkající se reliability: <i>(vyberte jednu možnost)</i> ☒ Uveden pouze jeden koeficient reliability ☐ Uveden pouze jeden odhad standardní chyby měření ☐ Koeficienty reliability pro několik různých skupin ☐ Standardní chyba měření uvedená pro několik různých skupin	
2.11.1	Vnitřní konzistence:	
2.11.1.1	Velikost výběru: 0 Neposkytnuta žádná informace. 1 Jedna neadekvátní studie (např. rozsah výběru menší než 100). 3 Jedna adekvátní studie (např. rozsah výběru 100-200). 4 Jedna rozsáhlá nebo více než jedna adekvátně rozsáhlá studie. 5 Dobrá série adekvátních až rozsáhlých studií. [N/A] Nepoužitelné.	4
2.11.1.2	Medián koeficientů: 0 Neposkytnuta žádná informace. 1 Neadekvátní (např. $r < 0.7$) 3 Adekvátní (např. $r = 0.7$ až 0.79) 4 Dobrý (např. $r = 0.8$ až 0.89) 5 Vynikající (např. $r > 0.9$) [N/A] Nepoužitelné.	4
2.11.2	Testová-retestová stabilita:	
2.11.2.1	Rozsah výběru: 0 Neposkytnuta žádná informace. 1 Jedna neadekvátní studie (např. rozsah výběru menší než 100). 3 Jedna adekvátní studie (např. rozsah výběru 100-200). 4 Jedna rozsáhlá nebo více než jedna adekvátně rozsáhlá studie. 5 Dobrá série adekvátních až rozsáhlých studií.	0
2.11.2.2	Medián koeficientů: 0 Neposkytnuta žádná informace. 1 Neadekvátní (např. $r < 0.6$) 3 Adekvátní (např. $r = 0.6$ až 0.69) 4 Dobrý (např. $r = 0.7$ až 0.79) 5 Vynikající (např. $r > 0.8$)	0
2.11.3	Reliabilita jako ekvivalence:	

2.11.3.1	Rozsah výběru: 0 Neposkytnuta žádná informace. 1 Jedna neadekvátní studie (např. rozsah výběru menší než 100). 3 Jedna adekvátní studie (např. rozsah výběru 100-200). 4 Jedna rozsáhlá nebo více než jedna adekvátně rozsáhlá studie. 5 Dobrá série adekvátních až rozsáhlých studií. [N/A] Nepoužitelné.	0
2.11.3.2	Medián koeficientů: 0 Neposkytnuta žádná informace. 1 Neadekvátní (např. $r < 0.6$) 3 Adekvátní (např. $r = 0.6$ až 0.69) 4 Dobrý (např. $r = 0.7$ až 0.79) 5 Vynikající (např. $r > 0.8$) [N/A] Nepoužitelné	0
2.11.4 Komentáře recenzentů k reliabilitě: - Komentujte intervaly spolehlivosti pro koeficienty reliability - Uveďte Spearmanovy-Brownovy ekvivalenty		
<p>V zahraničí by jednotlivé hodnoty odpovídaly přibližně celkové hodnotě 3 u reliability, avšak tyto nejsou relevantní pro ČR (vnitřní konzistence je silně lokálně závislá). Celková hodnota 1 u reliability je tedy způsobena pouze zahraničním výběrem.</p>		

Část 8:

Kvalita počítačově generovaných zpráv:

Položky mají být posuzovány n/a nebo 0 až 5 (poloviční rating je přijatelný)

Rating

		Rating
2.12	Celková adekvátnost počítačově generovaných zpráv: (Tento celkový rating se získá na základě posouzení hodnot ratingů daných pro položky 2.12.1–2.12.7. Neprůměrujte pouze hodnoty, abyste získali celkový rating.)	1
2.12.1	Rozsah pokrytí: Na zprávy se dá pohlížet tak, že se liší jak z hlediska šířky, tak z hlediska specifičnosti. Zprávy se take mohou lišit rozsahem osob, pro které jsou vhodné. V některých případech to může být tak, že jsou pro různé skupiny příjemců připraveny oddělené speciálně na míru šité zprávy. <ul style="list-style-type: none"> • <i>Pokrývá zpráva rozsah atributů měřených nástrojem?</i> • <i>Dělá to tak na úrovni specifičnosti ospravedlnitelné na základě úrovně detailů, které lze získat ze skóru nástroje?</i> • <i>Lze "zrnitost" zprávy (tj. počet různých pásem skóru na škále, které jsou použity k zobrazení do různých částí textu používaných ve zprávě) odůvodnit na základě chyb měření těchto škál?</i> • <i>Používá se zpráva u stejných populace lidí, pro které byl nástroj vytvořen? (Např. skupiny, pro které jsou relevantní normativní skupiny nebo pro které existují relevantní kriteriální data atd.).</i> [5] Vynikající shoda mezi šířím záběru nástroje a zprávy, s úrovní specifičnosti ve zprávě odpovídající úrovni detailů měřených škálami. Dobré využití všech uváděných skóru nástroje.	1
2.12.2	Reliabilita <ul style="list-style-type: none"> • <i>Jak konsistentní jsou zprávy ve své interpretaci podobných sad skóru?</i> • <i>Pokud je obsah zprávy variabilní (např. náhodným výběrem z ekvivalentních částí textu), je to prováděno uspokojivě?</i> • <i>Je interpretace skóru a rozdílů mezi skóry ospravedlnitelná z hlediska chyb měření škál?</i> [5] Vynikající konsistence při interpretaci a přiměřená varování poskytnutá u tvrzení, interpretaci a doporučení týkajících se souvisejících chyb měření.	3

2.12.3	<p>Relevance neboli validita Spojení mezi nástrojem a obsahem zprávy může být buď vysvětlena v rámci zprávy nebo dokumentováno odděleně. Kde jsou zprávy založené na klinickém úsudku, by měl být dokumentován process, kterým expert(i) vytvářel(i) obsah a pravidla dávající do vztahu skóry a obsah.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Jak silný je vztah mezi obsahem zprávy a skóry nástroje? Do jaké míry jde zpráva za nebo se rozchází s informacemi poskytovanými skóry nástroje?</i> • <i>Je obsah zprávy v jasném vztahu k charakteristikám měřeným nástrojem?</i> • <i>Poskytuje rozumné závěry o kritériích, ke kterým můžeme očekávat, že budou takové charakteristiky ve vztahu?</i> • <i>Jaké empirické důkazy jsou poskytnuty, které ukazují, že tyto vztahy skutečně existují?</i> <p>Je relevantní uvažovat jak o konstruktové validitě zprávy (tj. míře, do jaké poskytuje interpretaci, která je ve shodě s příslušnými konstrukty) a kriteriální validitě (tj. kde jsou formulovány výroky, které lze davit zpětně do vztahu s empirickými daty).</p> <p>[5] Vynikající vztah mezi škálami a obsahem zprávy spolu s jasnými odůvodněními.</p>	1
2.12.4	<p>Spravedlnost neboli nezávislost na systematickém zkreslení</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Mohl by obsah zprávy a použitý jazyk vytvářet dojem nepatřičnosti pro určité skupiny?</i> • <i>Vyjasaňuje zpráva jakékoli oblasti možného zkreslení ve výsledcích nástroje?</i> • <i>Jsou k dispozici formy v alternativních jazycích? Pokud ano, byly podniknuty adekvátní kroky k zajištění jejich ekvivalence?</i> <p>[5] Vynikající, jasná varování a vysvětlení možného zkreslení, dostupné ve všech relevantních uživatelských jazycích</p>	0
2.12.5	<p>Přijatelnost Ta bude velmi záviset na komplexnosti jazyka použitého ve zprávě, složitosti popisovaných konstruktů a účelu, pro jaký je určena.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Dá se očekávat, že forma a obsah zprávy budou přijatelné zamýšleným příjemcům?</i> • <i>Je zpráva napsána jazykem, který je přiměřený pravděpodobným úrovním počítačské zručnosti a gramotnosti předpokládaného čtenáře?</i> <p>[5] Velmi vysoká přijatelnost, dobře navržená a dobře se hodící předpokládaným příjemcům</p>	5
2.12.6	<p>Praktičnost Otázky praktičnosti také ovlivňují přijatelnost. Hlavní praktická výhoda počítačově generovaných zpráv je ta, že šetří čas osoby, která by jinak musela zprávu vytvořit. Když tato osoba není koncový uživatel, argumenty týkající se praktičnosti mohou být obtížněji formulovatelné.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kolik času šetří každá zpráva uživateli?</i> • <i>Kolik času zabere čtení a používání každé zprávy?</i> <p>[5] Vynikající z hlediska efektivity a hodnoty.</p>	3
2.12.7	<p>Délka Toto je aspekt praktičnosti a měl by se projevit v tomto ratingu. Konkrétněji poskytuje index poměru kvantity výstupu ku vstupu. Počet škál, na kterých je založen obsah zprávy, je považován za vstup, a počet stránek zprávy (mimo titulních stránek, poznámek týkajících se copyrightu atd.) jsou považovány za výstup.</p> <p><i>Pro výpočet tohoto indexu sečtěte počet škál včetně odvozených a kompozitních škál (např. pro osobnostní míry, faktorové škály vyššího řádu, škály pro typy týmů, styly vedení atd. Mohou být odvozeny ze základních škál).</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vydělte celkový počet stránek počtem škál. 2. Vynásobte tento zlomek 10 a zaokrouhlete výsledek na nejbližší celé číslo. <p>Hodnoty vyšší než 10 obecně pravděpodobně indikují zprávy, které jsou nadměrně dlouhé a přehnaně interpretující</p> <p>Např.: Vývojová zpráva – $8/7 \times 10 = 11.42$.</p>	12

2.12.8 Komentáře recenzentů k počítačově generovaným zprávám:

Zpráva:

Rozsah pokrytí – není dostatečně specifické pro konkrétního respondenta

Reliabilita – každému respondentovi se objeví stejný popis škál, pouze míra popisovaného rysu se liší v závislosti na grafickém i T-skórovém a percentilovém znázornění míry rysu.

Relevance neboli Validita – obsah zprávy je obecný, není dostatečně ve vztahu s konkrétním skórem.

Interpretace dává prostor pro Forerův efekt.

Délka – zpráva je poměrně dlouhá, není však interpretující spíše jen deskriptivní. Na pouze popisnou zprávu je poměrně dlouhá a neefektivní

.....

Část 9:

Závěrečné hodnocení:

.....

3.0 Hodnotící zpráva testu:

Tato část by měla obsahovat stručné, jasně obhájené posouzení nástroje/produktu. Mělo by popisovat jeho pro a proti a poskytnout určitá obecná doporučení týkající se toho, jak a kdy by se měl používat – spolu s varováními (kde jsou potřebná) týkajícími se případů, kde by se používat neměl.

Můžeme říci, že PSI teorie a PSSI je test osobnostních stylů užívající symptomatiku diagnóz z DSM-IV, který má řadu psychometrických nedostatků, např. chybějící informace, složitost textu, pouze jeden zdroj informací o reliabilitě, nízká validita. PSI se snaží rozvětvit škály z DSM. Když někomu zadáme PSSI, získáme rychlý přehled osobnostních stylů, které korespondují s DSM, nicméně jedná se o sebezposuzovací test. Interpretace nabízí až příliš velkou paletu možností. Každý osobnostní styl může mít pozitivní i negativní konotace a záleží tudíž velmi na interpretaci administrátora, jak on sám v danou chvíli vyhodnocování jednotlivým stylům rozumí, např. rozdíl mezi slovem impulzivní a spontánní. Ani v manuálu metody ani na internetových stránkách Hogrefe jsme nenalezli výcvikový či školící kurz, který by mohl být v tomto ohledu nápomocný. V důsledku komplexnosti teorie PSI je problém s množstvím detailů, které nejsou dotažené do konce. PSSI je však nosnou metodou jako celek a dá se používat pro výzkumné účely, pakliže bude administrována expertem.

Česká standardizace a normy PSSI jsou nedostatečné. Ačkoli lze PSSI používat vcelku dobře jako orientační metodu za podpory dalších diagnostických nástrojů, podle našeho názoru by se nemělo PSSI za současného stavu používat samostatně k individuální klinické diagnostice osobnosti.

Celkově můžeme o PSSI říci, že se nejedná o pouze výzkumný nástroj a má svůj potenciál pro použití v diagnostice, zejména v oblasti terapie, kde výsledky z PSSI mohou sloužit např. jako otevírací téma k terapeutickému rozhovoru. Individuální diagnostika by však měla být prováděna expertním uživatelem za pečlivě kontrolovaných podmínek, který současně rozumí teorii PSI a dokáže PSSI začlenit do kontextu dalších metod.

3.1 Závěry:

Doporučujeme provést lokální standardizační výzkum pro tvorbu nových českých norem, popřípadě adaptovat německou verzi PSSI z roku 2009 do českého kontextu. Bez toho jsou možnosti využití PSSI v individuální diagnostice v tuzemském kontextu silně omezené.

4.0 Doporučení (vyberte jedno)

Všechny následující charakteristiky uvedené níže by měly mít ratingy [n/a], [2], [4], [5], pokud by měl být nástroj „doporučen“ pro obecné použití (hodnocení 5 nebo 6):

[2.9] Normy a referenční skupiny
[2.10.1] Konstruktová validita
[2.10.2] Kteriální validita
[2.11] Reliabilita - celková
[2.12] Počítačově generované zprávy

Pokud má kterýkoli z výše uvedených ratingů hodnotu [] nebo [1], nástroj by měl být klasifikován pod doporučením 1, 2, 3 nebo 4, nebo klasifikován pod doporučením 7 "jiné" s adekvátním vysvětlením.

- 1 Pouze výzkumný nástroj. Ne pro užití v praxi.
- 2 Vhodný pouze pro užití expertním uživatelem za pečlivě kontrolovaných podmínek nebo ve velmi omezených aplikačních oblastech
- 3 Vhodný pro použití pod supervizí v aplikační(ch) oblasti(ech) definovaných distributorem, libovolnými uživateli s obecnými kompetencemi pro používání a administraci testů
- 4 Vyžaduje další vývoj. Vhodný pouze pro použití ve výzkumu.
- 5 Vhodný pro používání v aplikační(ch) oblasti(ech) definovaných distributorem, uživateli testů, kteří splňují speciální kvalifikační požadavky distributora
- 6 Vhodný pro sebevyšetření bez supervise v aplikační(ch) oblasti(ech) definovaných distributorem
- 7 Jiné: Německá verze PSSI 9 by mohla splňovat požadavky na č. 5. Česká verze spíše č. 2 – vhodná pro užívání expertním uživatelem.

5 Odkazy k poznámkám a bibliografie

Cordero, S. (2005). Persönlichkeitsstile und psychische Erkrankung (Achse I und II): Zur Rolle von Bedürfnisfrustration, Stress, Affekten und Selbststeuerungsdefiziten. Unveröffentlichte Dissertation, Universität Osnabrück.

Forer, B. R. (1949). The fallacy of personal validation: a classroom demonstration of gullibility. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 44(1), 118.

Gabriel, Z. (2008). *Psychologické poradenství v náhradní rodinné péči*. Praha: Grada Publishing.

Hogrefe. (2016). PSSI. Persönlichkeits-Stil- und Störungs-Inventar. Göttingen [Online]. Dostupné 29. 11. 2016, z <https://www.testzentrale.de/shop/persoenlichkeits-stil-und-stoerungs-inventar.html>

Hogrefe-Testcentrum. (2016). PSSI – Inventář stylů osobnosti a poruch osobnosti. [Online]. Dostupné 29. 11. 2016, z <http://www.testcentrum.com/testy/pssi/hts4>

Hogrefe Testsystem 4. (2016) PSSI: Persönlichkeits-Stil- und Störungs-Inventar: Normierung. Hogrefe Verlag, Göttingen. [Online]. Dostupné 29. 11. 2016, z <https://www.unifr.ch/ztd/HTS/inftest/WEB-Informationssystem/de/4de001/3533c0f8f50611d380fc005004431da2/hb.htm>

Hornke, L. F., Amelang, M., Kersting, M., Birbaumer, N., Frey, D., Kuhl, J., ... & Schwarzer, R. (Eds.). (2011). *Themenbereich B: Methodologie und Methoden/Psychologische Diagnostik/Persönlichkeitsdiagnostik* (Vol. 2). Göttingen: Hogrefe Verlag.

Hrdličková, M. (2009). *Využití metod PSSI a BPAQ v penitenciární diagnostice* (Doctoral dissertation, Masarykova univerzita, Filozofická fakulta).

- Institut für Verhaltenstherapie und Verhaltensmedizin (IVV): Störungsspezifische Übersichten - Persönlichkeits und Verhaltensstörungen (F60-F69). (2016). Institut für Verhaltenstherapie und Verhaltensmedizin: Störungsspezifische Übersichten - Persönlichkeits und Verhaltensstörungen (F60-F69) [Online]. Dostupné 29. 11. 2016, z <https://www.uni-marburg.de/ivv/therapie/infothera/stoerspezprog/f6>
- Kaemmerling, H. (2015). PSI trifft TA. *Zeitschrift Für Transaktionsanalyse*, (2), 118-140.
- Kaschel, R., & Kuhl, J. (2004). Therapiebegleitende Osnabrücker Persönlichkeitsdiagnostik (TOP) und PSI-Theorie: Erläuterung an einem Fallbeispiel. *Osnabrück: Universität Osnabrück*.
- Klocová, S. (2016). Metodika: Psychologická diagnostika [Online]. Dostupné 29. 11. 2016, z <http://www.pracovnipsychologie.cz/metodika>
- Kuhl, J. (2000a). A theory of self-development: Affective fixation and the STAR model of personality disorders and related styles. In J. Heckhausen (Ed.), *Motivational psychology of human development: Developing motivation and motivating development* (pp. 187–211). Amsterdam: Elsevier.
- Kuhl, J. (2000b). The volitional basis of Personality Systems Interaction Theory: Applications in Learning and Treatment Contexts. *International Journal of Educational Research*, 33(7), 665–703.
- Kuhl, J. (2001). *Motivation und Persönlichkeit. Interaktionen Psychischer Systeme*. Göttingen. Hogrefe.
- Kuhl, J., & Kazén, M. (1997). *Persönlichkeits-Stil-und Störungs-Inventar: (PSSI)*. Hogrefe, Verlag für Psychologie.
- Kuhl, J. & Kazen, M. (2009). *PSSI. Persönlichkeits-Stil- und Störungs-Inventar (2., überarbeitete und neu normierte Auflage) [Testmappe mit Manual, 10 Fragebögen, 10 Profilbögen und Schablonensatz]*. Göttingen: Hogrefe.
- Kuhl, J., Quirin, M., & Koole, S. L. (2015). Being someone: The integrated self as a neuropsychological system. *Social and Personality Psychology Compass*, 9(3), 115–132.
- Maierová, E., & Charvát, M. (2015). Léčení patologičtí hráči z pohledu inventáře stylů a poruch osobnosti. *Adiktologie* 15(4), 342-352.
- Sachse, R., Schülken, T., Leisch, M., & Sachse, M. (2011). Effektivität Klärungsorientierter Psychotherapie: Erste Ergebnisse. In *Perspektiven Klärungsorientierter Psychotherapie II* (pp. 239-276). Pabst Lengerich.
- Schubert, F. (2008). Sprache und Persönlichkeit: Differentielles Ausdrucksverhalten unter Berücksichtigung der Sprachsituation. Unveröffentlichte Dissertation. Technischen Universität Dresden.
- Švancara, J. (2002). *PSSI, inventář stylů osobnosti a poruch osobnosti*. Praha, Testcentrum.
- Urbánek, T., Denglerová, D., & Širůček, J. (2011). *Psychometrika: měření v psychologii*. Praha: Portál.

Měřené konstrukty:

Sebejistý–disociální (sebejisté prosazování vlastních cílů, bezohlednost, antisociální chování, chybějící pocit viny, porušování norem); nedůvěřivý–paranoidní (pochybování o loajalitě druhých, nesvěřují se, pocity zneužívání, nedovedou odpouštět, záštiplní, v ohrožení z okolí); rezervovaný–schizoidní (střízlivá věcnost, omezená intenzita prožívání, lhostejnost ve vztazích); sebekritický–sebenejistý (zvýšená vnímavost na kritiku, nejistota, zdrženlivost, zpochybňování sebe, plachost, obava z negativního hodnocení); pečlivý–nutkavý (důkladnost, preciznost, perfekcionismus, strnulost, přílišná svědomitost, detaily); intuitivní–schizotypní (senzitivita pro vytušení jevů, pro které neexistuje logické vysvětlení, věří v mimosmyslové vnímání, telepatii apod.); optimistický–rapsodický (kladný životní postoj, nevnímá negativa); ctižádostivý–narcistický (sebestřednost, smysl pro vše zvláštní, elitářství, zvláštní oblékání, velkolepost, snobismus); kritický–negativistický (lhostejnost, klidný temperament, pasivita, skepse, negativismus); loajální–závislý (obavy z opuštění, snaha o přízeň druhých); impulzivní–borderline (silná emotivita, okamžité nadchnutí pro kladné podněty, okamžité odmítnutí záporných podnětů); příjemný–histriónský (přehánění, příjemný k druhým, vřelost, vyžaduje stálé uznání a chválu); klidný–depresivní (skleslý, méněcenný, sebekritika, tlumené prožívání kladných podnětů); ochotný–obětující se (empatie, altruismu, přehnané sebeobětování).